

Anička seděla u okna a nedočkavě vyhlížela dědečka. „Kdy už konečně přijde?“ ptala se již asi po sedmé, když najednou zaslechla příjíždějící auto. „Děda je tady, už přijel!“ křičela radostně a rozběhla se ke dveřím. „Ahoj ty moje kukačko,“ vítal se děda se svou vnučkou. Anička ho pevně držela kolem krku. „Já jsem tak ráda, že už jsi tady dědečku. Kam dnes půjdeme?“ Dědeček se zamyslel. „Dneska tě vezmu sebou do hřebčína. Už se mi stýská a ty aspoň uvidíš koně pořádně zblízka.“ Aniččin děda celý život pracoval v hřebčíně. Nyní byl v důchodu, ale po koních se mu často zastesklo a tak čas od času hřebčín navštívil. Aničce dlouho sliboval, že ji vezme sebou a dnes se konečně dočkala. „Ano, ano!“ křičela radostně. „Půjdeme na koně, mámi slyšíš? Děda mě vezme do hřebčína!“ „No tak jen abys tam byla hodná. V hřebčíně se nesmí křičet, koníci by se polekali,“ snažila se dceru napomínat maminka. „Neboj mámi, budu se držet dědy a budu moc hodná, aby se mě koníci nebáli.“ Maminka se usmála a pohladila Aničku po tváři. „Tak mi dej ještě pusku a běžte, ať se dočkáš,“ viděla jak je dcerka už celá netrpělivá. Anička chytla dědu za ruku a vydali se na cestu. „Dědo, dědo, řekni mi nějakou pohádku o koních, aby nám cesta rychleji ubíhala,“ loudila Anička. „No tak dobře, jednu ti povím,“ odvětil děda a začal vyprávět:

O LAKOMÉM SEDLÁKOVÍ

Žil kdysi dávno jeden sedlák a ten byl hrozně moc lakomý. Své koně nepouštěl vůbec na pastvu, aby mu nezdupali louku, kde se pásli kravky, protože těm musel naopak pastvu dopřát, aby dojily hodně mléka. Ve stáji koním ničím nepodestýlal, přestože měl plnou stodolu slámy, ale myslel si, že pro koníky by jí bylo škoda, tak že stáli na holé zemi uvázaní na řetězu a neměli si ani kam lehnout. Ráno a večer jim vždy hodil hrstičku sena a jedno vědro vody dostávali na celý den. Koníci chudáci museli celé dny dřít na poli a to za každého počasí. Byli již tak pohublí a zubožení, že se na ně nedalo dívat.

Jednou z jara šel kolem pole, kde koníci zrovna orali, mladý čeledín. Když viděl zubožené koníky, bylo mu jich líto a tak nabídl sedlákovi pomoc na statku. „Což o to, čeledín jako ty by se mi hodil, ale nemůžu tě zaplatit. Mám pro sebe málo,“ povídá sedlák. „Já nic nechci,“ odpověděl čeledín. „Stačí mi trochu jídla, vody a nocleh ve stáji.“ „No tak dobře,“ souhlasil sedlák. „To se mi líbí.“ A tak si hned pláclí a sedlák čeledína zaměstnal. „A víš co?“ povídá sedlák, „Můžeš začít hned teď.“ Hodil čeledínovi opratě a sám se vydal na cestu domů.

Čeledín nejprve koníky vypřáhl a odvedl je k potoku, aby se napili. Potom je nechal napást na louce a teprve když nasbírali nové síly, zapřáhl je a práci na poli dokončili. Večer je pořádně vyhřebelcoval, nastlal jim slámu, nanosil seno a vodu a do žlabu nasypal oves. Koníky nechal volně puštěné, aby si mohli na noc pohodlně lehnout a sám si ustlal také na zemi na otypce slámy. Ráno koníky zase nejprve pořádně nakrmil, napojil, vyhřebelcoval a teprve potom je vzal do práce. V poledne koníky vypřáhl a nechal zase napást a potom pokračoval v práci. Tak to šlo od té doby každý den a koníci byli den ze dne krásnější, silnější a spokojenější.

Jednoho dne si sedlák všiml, že mu ze stodoly ubývá sláma a seno. Dokonce i oves se ztrácel. A tak si počkal na čeledína, až se vrátí večer z pole a vydal se za ním do stáje. Když tam vešel, nevěřil vlastním očím. Koníci nebyli uvázaní, ale chodili si volně po stáji. Pod sebou měli nastláno a ve žlabech spokojeně chroupali oves. Už už chtěl začít na čeledína křičet, jak plýtvá jeho zásoby, když tu si všiml, jak jeho koníci vypadají krásně. Jejich srst se nádherně leskla. Jejich mohutná těla byla samý sval. „To že jsou mí koně?“ podivil se sedlák. „Jak jsi to dokázal čeledíne? Vždyť to byly takoví žebráci? Jak to že jsou teď tak krásní?“ „To je jednoduché pane,“ odvětil čeledín. „Při tak těžké práci koníci potřebují dostatek krmení, aby se jim měly z čeho tvořit svaly, kvalitní péči, aby byli zdraví a musí mít možnost si odpočinout, aby nasbírali nové síly a také potřebují lásku, aby věděli, že si jejich práce vážíme. Když tohle všechno mají, odvedou o to větší kus práce, než když jsou hladoví, nemocní a nikdo je nemá rád.“ Sedlák se hluboce zamyslel: „No možná máš pravdu, ale zítra se vypravím na pole a zjistím, kolik práce udělali. Běda tobě čeledíne, jestli zjistím, že práce někde stojí.“

Na druhý den si sedlák přivstal a vydal se s čeledínem na pole. Když dorazili na místo, nevěřil vlastním očím. Všechna pole byla zasetá a krásně uvláčená. Tu se zelenal ječmen, tam pšenice, i brambory byly zasázené pěkně v řádcích. „Jak jsi to všechno dokázal?“ podivil se sedlák. „Je vidět, že to s těmi koňmi opravdu umíš. A abys věděl, že nejsem až takový lakomec, ode dneška můžeš koním dávat tolik krmení, kolik potřebují. A ty taky nebudeš škodný. Za takovou úrodu, tě bohatě vyplatím.“ A tak od té doby sedlákovi koně již nikdy neměli hlad a čeledín se o ně staral, jak nejlépe uměl. No a sedlák? Ten už také nebyl tak lakomý. Dobře věděl, že šetřit na druhých se nevyplácí.

„To je dobře dědečku, že se čeledín o koníky tak dobře staral. A co vlastně musí všechno takoví koníci jíst?“ vyzvídala Anička. „Koně dostávají v zimě hlavně seno a přes léto i trávu, nebo chodí na pastvu. K tomu ještě, podle toho v jaké jsou kondici a co dělají za práci, dostávají oves, ječmen, nebo různé speciální granule a také třeba řepu, mrkev, může se jim dávat i tvrdý chléb, nebo jablka, ale to spíše jen jako pamlssek. Záleží na tom, jestli koník pracuje třeba v lese, nebo běhá dostihy, nebo skáče, nebo jen tak občas někoho povozí, nebo je to třeba kobyłka, která čeká hříbátko, nebo jestli je koník mladý či starý, zkrátka každý se musí krmit trochu jinak,“ odpověděl dědeček. „To je ale strašně složité dědečku. Jak poznám, jestli koníka krmím správně?“ „Každý koník má svého majitele, nebo ošetřovatele, který ho dobře zná a ví, co mu nejvíce prospívá. Je to hodně složité. Člověk který pracuje u koní, nebo má třeba koně doma, o nich musí hodně vědět. Když si někdo pořídí koníka a neví, jak se o něho správně starat, může mu spíše uškodit, tak jako ten lakomý sedlák z pohádky. No a vždy se neobjeví hodný čeledín, který koníka zachrání. Také to může dopadnout mnohem hůř.“ „A jak dědečku? Co se může stát?“ vyzvídala dál Anička. „V lepším případě bude koník buď hodně tlustý, když ho bude majitel překrmovat, nebo naopak hubený, když bude mít krmení málo. Ale může i těžce onemocnět, když ho nebudeš správně krmit a mohl by i zemřít, kdyby mu nikdo včas nepomohl a nezajistil potřebnou péči.“ „Aha, to jsem nevěděla,“ zamyslela se Anička.

Jak tak povídali, cesta jim rychle ubíhala a najednou stáli před hřebčínem. Všude kolem byly veliké výběhy a v nich se pásli koníci různého stáří a různých velikostí. Anička zamířila k nejbližšímu výběhu a vyšplhala na dřevěnou ohradu, aby lépe viděla. „Jé dědečku, podívej jak jsou ti koníci tlustí. Asi je krmí někdo, kdo to ještě neumí,“ volala Anička. „Dědeček se usmál a povídá: „To jsou březí kobyłky, proto jsou tak tlusté.“ „A co je to březí dědečku?“ divila se zase Anička. „Březí kobyłky se říká, když čekají hříbátko,“ odvětil dědeček. „Jé, tak ony čekají hříbátka? A jak dlouho je nosí v bříšku dědečku? Maminka mě nosila 9 měsíců.“ „U koní to trvá ještě o něco déle Aničko. Kobyłka nosí hříbátko v bříšku přesně 11 měsíců. Pojď, půjdeme do hřebčína a já ti ukážu koňskou porodnici, kde se hříbátka rodí.“ Anička seskočila z ohrady a chytila dědečka za ruku.

Nejdříve prošli velikou bránou a pak zamířili k dřevěným dveřím na druhé straně nádvoří. „Tady musíme být úplně potichu, abychom kobylinky s hříbátky nerušily. Jsou to ještě miminka,“ šeptal dědeček. Anička tiskla dědečkovi ruku a zvědavostí jen hořela. Vešli do stáje a dědeček se pozdravil s ošetřovatelem, který měl porodnici na starost. „Podívej Aničko!“ řekl dědeček a vysadil ji, aby lépe viděla. V prostorném boxu před nimi stála veliká hnědá klisna a pod ní leželo maličké hříbátko. „To se narodilo dnes v noci,“ povídá ošetřovatel. „To je krásné dědečku. Má i bílou hvězdičku na čele, podívej!“ Anička jen zářila, jak se jí hříbátko líbilo. „A tady jsou další!“ ukazoval dědeček na ostatní maminky s hříbátky. „Tohle je nějaké větší hříbátko dědečku,“ všimla si Anička černého hřebečka, který nezbedně poskakoval kolem své maminky. „Ano tomu už je týden. Ten půjde brzy s maminkou z porodnice pryč za ostatními kobyilkami s hříbátky. Když je po porodu vše v pořádku a maminka i hříbátko jsou zdravé, odchází do veliké stáje, kde jsou všechny klisny se svými hříbátky pohromadě. Tam jsou až do té doby, než je hříbátkům půl roku. Potom se od maminek odstaví a jdou do jiné stáje, které se říká hříbárna. To je taková školka pro mladé koníky. Tam spolu chodí všichni do výběhu a hrají si. No a když jim jsou 3 roky, jdou zase do jiné stáje a pomalu se s nimi začne pracovat. Musí se naučit nosit sedlo, nebo se učí tahat vůz, podle toho, k čemu je který koník určen,“ snažil se dědeček vysvětlit Aničce, co všechno ta malá hříbátka mají před sebou. Anička stále nespouštěla oči z černého hřebečka, který rozpustile pobíhal po stáji a pošťuchoval svoji maminku. „To je ale uličník, vid’ dědečku?“ „No jo, připomíná mi Čerta,“ povídá dědeček. „Jakého Čerta?“ ptala se udiveně Anička? „No toho z té pohádky přece,“ odpověděl dědeček a začal vyprávět pohádku o neposlušném koníkovi Čertovi:

